

Den ene er den ikke mindst vigtige, at Hjælpen kommer hurtigt, hvis man kan faa Lovforslaget gennemført, og den anden, at den Hjælp saa at sige paa enkelte Undtagelser nær kommer der, hvor der virkelig er Trang til Gode. Det maa ikke opfattes saaledes, at det skal komme alle Hartkornsejere til Gode. Saaledes som det er affattet, er det, hvad der ogsaa blev berørt af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, saaledes, at det kan misforstaas og virkelig ogsaa vil blive misforstaet, og jeg skal indrømme, at det der trænger til at ændres. Lovforslaget skal gaa ud paa, at det virkelig kommer Brugerne til Gode, ellers vil det føre til, at det kommer Herlighedsejerne til Gode, dem, som bortforpagte deres Ejendomme, og som have forpagtet dem bort paa den Maade, at det ikke er Forpagterne, men Ejerne selv, der udrede Hartkornstatterne, men hvor Brugerne eller Forpagterne i Virkeligheden udrede Statterne til Ejerne i Form af Forpagtningsafgift. Meningen er, at det maa falde tilbage, saaledes at det kommer Forpagterne til Gode. Mellem anden og tredje Behandling vil der jo kunne foregaa en Vædring i saa Henseende. — Maa jeg sige et Par Ord i Anledning af en Udtalelse fra den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, som efter mit Kendskab til Forholdene var vel streng, idet nemlig den ærede Ordfører brugte Ordene total Misvækst om Høsten i Nar. Maaske har jeg hørt fejl, men jeg mener i alt Fald, at man ikke kan sige, at der har været total Misvækst i Nar, men at der har været Misvækst flere Steder, er sikkert nok. Sagen er imidlertid, at dette er ikke den vigtigste Grund til, at Landbruget er i saa daarlig en Stilling, som det er for Djebliffet. Kornavlens er ikke det ene vigtigste og navnlig ikke det vigtigste i Sjælland, der er Kvægavlens det vigtigste, og i indværende Nar har der ramt Landbruget en Ulykke, der er en lige saa stærkt medvirkende Narssag som det mindre gode Nar med Hensyn til Kornavlens, nemlig det delvise Udførselsforbud til Thykland paa Grund af Mund- og Klovesygen her. Dette er ikke den mindst medvirkende Grund til, at Landbruget er saa daarlig stillet, som det for Djebliffet er. — Jeg glæder mig ved Udtalelserne fra det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (S. C. Christensen). Jeg har ogsaa noget at

sige, om, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) vil se noget velvilligere paa Sagen, thi det ærede Medlem udtalte to Ting, som jeg lagde Mærke til. Det første var, at det ærede Medlem ikke syntes om det Tidspunkt, hvorpaa dette Forslag var fremkommet, navnlig at det var fremkommet paa en Tid, da Agrammødet endnu ikke var afholdt. Hvis Agrammødet gik i lignende Retning, saa vilde det ærede Medlem være med dertil — saaledes forstod jeg det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds. Jeg tvivler ikke om, at Agravterne ville fremkomme med Forslag til at lette deres Stilling om ikke just ved dette Forslag saa dog muligvis ved et andet, og saa kunne vi altsaa gøre Regning paa, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds er med, og at han er villig til at gaa med til Forhandling af et Forslag, som virkelig vil hjælpe Landbruget. Naar et Forslag som det her foreligger, ikke kan hjælpe Landbruget, vil jeg rette det Spørgsmaal til det ærede Medlem, om han, selv om han ikke selv vil fremkomme med Forslag, saa dog vil fremsætte Tante om, hvad der under de givne Forhold kan hjælpe Landbruget. Det Syn, jeg har paa Sagen, er — som jeg har udtalt — dette, at det foreliggende Forslag vil, om ikke bringe Pengene tilbage, saa dog bevirke, at de vedkommende beholde de Penge, som de skulde have betalt i Stat. Det er Penge, Landbruget trænger til ligesom alle andre Erhvervsgrene, naar de have været stillede under ugunstige Forhold, og at Landbruget med Hensyn til baade Korn- og Kreaturomsætning har været saa ugunstig stillet, at man bør række det en hjælpende Haand, hvis det kan gøres, tror jeg ikke kan betvivles; at Statskassen med god Villie kan overtomme at række en saadan hjælpende Haand, tvivler jeg ikke om. Jeg anbefaler Forslaget til velvillig Overvejelse med den Vædring, jeg har omtalt.

Finansministeren (Estrup): Jeg kan selvfølgelig ikke anbefale dette Lovforslag til det ærede Ting. Det er jo et Forslag, som vil berøve Statskassen et Beløb af halvhjerde Million, i ethvert Tilfælde ikke under 3,200,000 Kr., og som vil anvende dette Beløb til Gaver baade til trængende og til ikke-trængende, baade til rige og til